

Budaörs Város Önkormányzata

**RÉSZLEGES
DEMOGRÁFIAI
ELŐREJELZÉS**

BUDAÖRS TELEPÜLÉSRE

**VIZSGÁLT KOROSZTÁLY:
0-18 ÉVES,
VIZSGÁLT IDŐSZAK:
2011-2016**

KÉSZÍTETTE:

**ZÖLDI PÉTER
VÁROSRENDEZŐ-URBANISTA**

2011. NOVEMBER

Bevezetés

Jelen előrejelzés célja a kihasználtság meghatározása Budaörs gyermek- és oktatási intézményeiben, a 2011 és 2016 közötti időszakban, az ebben az idő-intervallumban az 1-18 életévét betöltő korosztályra vonatkoztatva. Az előrejelzés alapján az érintett intézményekben jelentkező gyermeklétszám tervezhetővé válik, az intézmények férőhelyszámhoz kötött fejlesztése optimalizálható. Az érintett intézményrendszernek alapvető tulajdonsága rendkívüli merevsége, mivel a megépített kapacitás nehezen, vagy egyáltalán nem kaphat más funkciót, létesítésének, üzemeltetésének költségei folyamatosan terhelik az Önkormányzatot. Az intézmények esetleges fejlesztését célszerű tehát a számítások során kapott középadatak felhasználásával elvégezni, ezzel a módszerrel az intézmények időszakonkénti alul- és túlterhelései kiegyensúlyozhatják egymást. A Megrendelő közlése alapján Budaörsön a korábban előrejelzettnél nagyobb az oktatási és gyermekintézményekre nehezedő nyomás, melynek alapvető oka a budaörsi szuburbánus folyosóban észlelhető, folyamatos Budapestről való kiáramlás-kitelepülés, melynek dinamikája függetlenedni látszik a gazdaság aktuális állapotától. E folyamat várható változásainak urbanisztikai vizsgálata a statisztikai adatokon alapuló népesség-előrebecsléssel azonos fontosságú.

Urbanisztikai helyzet

Budaörs funkcionálisan a Főváros XXIV. kerülete, azonban Nagy-Budapest megalakulásakor 1950-ben ma már értelmezésre sem érdemes okok miatt nem kebelezte be a város. Így történt ez annak ellenére, hogy a budapesti kerületközpontok közül hét kerület (Újpest, Rákospalota, Rákosszentmihály, Rákoskeresztúr, Pestszentlőrinc, Soroksár, Nagytétény) központja távolabb van a centrumtól, mint a budaörsi városközpont. A kezdetben hátrányos helyzetet a földrajzi determináción („nyugati kapu”) alapuló, az 1980-as években felerősödő szuburbanizációs folyamatok teljesen megfordították. Korábban elképzelhetetlen mennyiségű és méretű, kereskedelmi és lakóterületek kialakulása és besűrűsödése Budapest városhatárán jól tükrözik a modern ember tudatában a XX és XXI. sz. határán bekövetkezett módosulást: a javakhoz és az információhoz való hozzáférésnek már nem a hagyományos települészerkezeti értelemben „központi” elhelyezkedés a kulcsa, hanem a lehető legnagyobb szabadságfokot biztosító hálózatokhoz való rugalmas, állandó hozzáférés. Budaörs – Törökbálint – Biatorbágy szorosan együttműködő térségének közlekedési hálózata az országban egyedülálló módon tesz eleget ezeknek az elvárásoknak. Budaörs – megértve a folyamat lényegét – fejlesztéspolitikáját erőteljesen erre az adottságra állította rá, így – a korábbi német telepések által örökül hagyott urbánus struktúrát kiegészítve (majd meghaladva) – az új gazdasági és információs világ térbeli leképzése zajlik a térségben. A közlekedési hálózat tengelyessége meghatározó a térségi együttműködésre nézve, ezért a szorosan egy közlekedési és gazdasági tengelyre szervezett Budaörs–Törökbálint–Biatorbágy együtt vizsgálandó települési konglomerátumot alkot – természetesen ebben a konglomerátumban Budaörsé a központi, vezető szerep.

Kiindulási adatok

Budaörs népességére vonatkozó alapadatok

Lakónépesség:

2005-ben:	25.725 fő¹
2011-ben:	29.428 fő²
2016-ban (2005-évi becsült adat ¹):	32.500 fő
2021-ben (2005-évi becsült adat ¹):	34.000 és 38.000 fő között

(A 2005.-évi becslés 2010-re 29.000 fős lakónépességet becsült, melyet a tényleges adat 1,5%-al halad meg, tehát a 2005.-évi előrejelzés „magas” változatának bekövetkezése valószínű.)

Óvodáskorú (3-5 év) népesség:

2006-ban:	879 fő³
2011-ben (2005 évi becsült adat ¹):	990 fő
2011-ben (tényleges):	1.056 fő³
2016-ban (2005 évi becsült adat ¹):	1.130 fő

Iskoláskorú (6-14 év) népesség:

2006-ban:	1.820 fő¹
2011-ben (2005 évi becsült adat ¹):	2.720 fő
2011-ben (tényleges):	1.976 fő³
2016-ban (2005 évi becsült adat ¹):	2.960 fő
2021-ben (2005 évi becsült adat ¹):	3.300 fő

Törökbálint népességére vonatkozó alapadatok

Lakónépesség:

2005-ben:	12.265 fő¹
2010-ben:	13.368 fő⁴
2015-ben (2005-évi becsült adat ¹):	15.500 fő
2021-ben (2005-évi becsült adat ¹):	16.700 és 18.300 fő között

(A 2005.-évi becslés 2010-re 13.900 fős lakónépességet becsült, melynek a tényleges adat 3,9%-al alattamarad, tehát a 2005.-évi előrejelzés „alacsony” változatának bekövetkezése valószínű.)

Óvodáskorú (3-5 év) népesség:

2005-ben:	454 fő¹
2011-ben (2005 évi becsült adat ¹):	510 fő
2016-ban (2005 évi becsült adat ¹):	570 fő

Iskoláskorú (6-14 év) népesség:

2005-ben:	940 fő¹
2011-ben (2005 évi becsült adat ¹):	1.380 fő
2011-ben (tényleges adat):	818 fő⁵
2016-ban (2005 évi becsült adat ¹):	1.580 fő
2021-ben (2005 évi becsült adat ¹):	1.720 fő

¹ A budaörsi kistérség demográfiai és iskolázottsági előreszámítása 2021-ig, Aktív Társadalom Alapítvány, 2005.

² Helységnévkönyv adattár 2011 (magyar nyelven) (XLS). KSH, 2011. január 1.

³ Budaörsi Önkormányzat nyilvántartása

⁴ Helységnévkönyv adattár 2010 (magyar nyelven) (XLS). KSH, 2010. január 1

⁵ Törökbálinti Bálint- és Zimándy-általános iskolák adatai

Biatorbágy népességére vonatkozó alapadatok

Lakónépesség:

2005-ben:	9.523 fő¹
2010-ben:	12.294 fő²
2015-ben (2005-évi becsült adat ¹):	15.500 fő
2021-ben (2005-évi becsült adat ¹):	16.700 és 18.300 fő között

(A 2005.-évi becslés 2010-re 12.000 fős lakónépességet becsült, melyet a tényleges adat 2,4%-al meghalad, tehát a 2005.-évi előrejelzés „magas” változatának bekövetkezése valószínű.)

Iskoláskorú (6-14év) népesség:

2005-ben:	856 fő¹
2011-ben (2005 évi becsült adat ¹):	1.330 fő
2011 évi tényleges adat:	1.350 fő⁶
2011 évi iskolai létszám:	818 fő⁶
2016-ban (2005 évi becsült adat ¹):	1.550 fő
2021-ben (2005 évi becsült adat ¹):	1.680 fő

A népesedési adatok településenkénti összevetéséből látható, hogy Budaörsön és Törökbálinton a lakosságszámtól függetlenül évről évre arányában azonos folyamatok zajlanak le. Budaörs esetében a 2005 és 2011 közötti népességnövekedés 12,6%-os, Törökbálinton 2005 és 2010 között 9%-os. Biatorbágyon ugyanez a növekedés 22,6%-os, ami arra enged következtetni, hogy az agglomeráció Budapesttel közvetlenül szomszédos lakóterületei kezdenek megtelni, így a népességvándorlás a távolabbi övezetbe helyeződik át.

Természetes szaporulat előrejelzése

A természetes szaporulat előrejelzése a 2011 és 2016 közötti időszakra a bölcsődei férőhelyek kalkulálása miatt fontos. A 2011-ben születő nemzedék 2013-mal bezárólag bölcsődei férőhelyeket igényel, 2014 és 2016 közötti időszakban pedig már az óvodákban jelenik meg. A jellemzően szülőképes korban lévő, 2011-ben 25 és 31 év közötti kort betöltő nemzedék létszáma a 2005-ös adatok alapján felvett korfa szerint pontosan számítható. Ez a nemzedék 2005-ben a 19-24 éves korosztály volt, melynek betöltött életévenkénti megoszlása a következő:

⁶ Biatorbágyi Általános Iskola adatai, 2011.

Férfiak			Nők		
betöltött életév					
2005-ben	2011-ben	létszám(fő)	2005-ben	2011-ben	létszám(fő)
19	25	155	19	25	180
20	26	160	20	26	165
21	27	175	21	27	142
22	28	170	22	28	180
23	29	165	23	29	190
24	30	190	24	30	195
25	31	185	25	31	175
Összesen:		1200	Összesen:		1227

A 2005-ös népességszámítás hipotéziséül szolgált, hogy a 100 nőre jutó gyermekszám (TTA-mutató) a térségre jellemző 2005-ös 128-as szintről 2021-re 158-ra emelkedik. A TTA-mutató növekedését az eltelt idővel arányosítva feltételezhető, hogy a hipotézis helyessége esetén 2011-re a TTA-mutató eléri a 138-at, tehát száz szülőképes korban lévő nő átlagosan 138 újszülöttnak ad életet. Ugyanakkor a 2005-ös „optimista” előrebecslést a 2009-óta folyamatosan tartó válságjelenségek, a rossz gazdasági hangulat lefelé módosította (és módosítja továbbra is), ezért a 2011-re vetített 138-as arányszám vélhetően nem teljesült. Jelen tanulmány a TTA-mutató helyett a nagyobb népességbázisra alapozó, ezért megbízhatóbb élveszületési arányszámot használja, amelyben a csúcst a 2007-es év jelenti, 11%-os születési aránnyal, azóta pedig folyamatos csökkenéssel. Tekintve, hogy az élveszületési arányszám „tehetetlensége” rendkívül nagy és ezért a trendek módosulása is nagyon lassan történik, a születések folyamatos csökkenésével, és a (folyamatos beköltözések által is emelt) helyi természetes szaporulat keretében a 2011 és 2016 közötti időszakban összesen **1 758** (tehát évenként átlagosan **293**) újszülöttnel lehet számolni (beleszámítva a 2011-es év szaporulatát is).

A számított adat ellenőrzése az óvodákat elhagyó gyermekek létszámával lehetséges. 2011-ben a budaörsi óvodákba járó gyermekek összlétszáma **1 180** volt, ami feltehetően közel egyenlően oszlik meg a kis-, középső- és nagycsoport között, egy évben tehát összesen 393 gyermek érkezett az óvodába, illetve hagyta el azt. Ebben bennefoglaltatik a más településekről Budaörsre óvodába járó (három csoportra eloszló) mintegy 124 gyermek. Az évenként az óvodába érkezők számából kivonva a bejárók (harmadolt) számát, **351 fős** értéket kapunk. Ez **megfelel** a csoportonként 360 fős férőhelyszámnak. Mindez azt jelenti, hogy Budaörs óvodái az elkövetkező 5 éves időszakban a jelenlegi kihasználtsággal lennének továbbműködtethetők abban az esetben, ha a más településekről bejáró gyermekek létszámában változás nem áll be, de a 2016-ig terjedő időszakban az óvodát elhagyó gyermekek összlétszáma mintegy 90 fővel csökken.

Vándorlás előrejelzése

A 2011-2016-os időszak vándorlási egyenlegének megállapításához a 2005-ös előrebecslés 2011-es becsült adatainak ellenőrzésén, ez alapján pedig az előrebecslés korrekcióján keresztül van lehetőség. Szintén itt adódik lehetőség arra, hogy a 2005-ös előrebecslés alacsony, közepes és magas scenárióinak bekövetkezési valószínűségét megállapítsuk.

2005-ben Budaörs vándorlási egyenlege 600 fő volt, emelkedő. Az előrebecslés három scenárióval számolt, egy csökkenő, egy stagnáló-csökkenő és egy enyhén emelkedő vándorlási egyenleggel a következő 15 évben. E számításnak az elmúlt 5 évre vetített adatai a következők voltak:

Vándorlási egyenleg előrebecslése 2005-ben			
Becsült évek:	Scenáriók		
	„alacsony” (fő)	„közepes” (fő)	„magas” (fő)
2006-ra	580	595	610
2007-re	560	590	620
2008-ra	540	585	630
2009-re	520	580	640
2010-re	500	575	650
2011-re	480	570	660
Vándorlásból eredő népesítégtöbblet összesen 2006-2011:	3.180	3.495	3.810

A KSH adatai szerint országosan 35% a gyermektelen családok, 34% az egy gyereket nevelő, 23% a kétgyermekes és 8% a 3, vagy többgyermekes családok aránya. A kistérségi adatok a következőképpen alakultak 2010-ben:

családok		száma	aránya
		39 200	100 %
családtípusok	gyermektelen	11 800	30.13%
	1 gyermekes	9 411	24,0%
	2 gyermekes	8 986	22,9%
	3 gyermekes	2 130	5,43%
	4 vagy több gyermekes	548	1,33%
	csonka	6 300	16%

Budaörsön a gyermekvállalási kedv a kistérséginél alacsonyabb. Mindezek alapján a **vándorlási többletet adó családok** (1 243 család) összetétele a következő **becslés** alapján alakul:

Gyermektelen családok:	30%	367 család	734 fő
Családok egy gyermekkel:	40%	510 család	1 530 fő
Családok két gyermekkel:	25%	306 család	1 227 fő
Családok három, vagy több gyermekkel:	5%	60 család	300 fő
Összesen:			cca. 3.791 fő

Budaörs lakosság száma 2005 és 2011 között **3.703 fővel nőtt** (szinte kizárólag a pozitív vándorlási egyenlegnek köszönhetően), ez a szám a 2005. évi előrebecslés „magas” változata felé közelít. A számítás szerint tehát a 2005 és 2011 közötti időszakban a vándorlási egyenleg a 2005-ben számított érték „magas” változatának felel meg, tehát **2011-re 400 fő körül alakult (becslés)**. A 2001 óta alakuló tendenciáknak megfelelően azonban látható, hogy a

2001-2004 közötti bevándorlási csúcs (évente mintegy 480 fő) csökkenésbe váltott, ezért becsülhető, hogy **2016-ig a vándorlási egyenleg az évi 300 fős érték alá esik** (5 év alatt összesen 100 fős csökkenés).

A 2016-ig a vándorlási egyenleg és a népszaporulat a következőképpen alakul.

2011. év	400 bevándorló	+	280 fő szaporulat
2012. év	350 bevándorló	+	268 fő szaporulat
2013. év	350 bevándorló	+	286 fő szaporulat
2014. év	300 bevándorló	+	305 fő szaporulat
2015. év	300 bevándorló	+	308 fő szaporulat
2016. év	250 bevándorló	+	311 fő szaporulat
Összesen:	1 950 fő bevándorló	+	1 758 fő szaporulat

Összességében a bevándorlás és a természetes népszaporulat 2016-ra **3 708** fővel emeli Budaörs népességét, így **az eléri a 33 136 főt, ezzel megfelel a 2005 évi népesség-előrejelzés „közepes” változatának.** Mindezen belül az időszakban **1.758 fő kiskorú** megjelenésével kell számolni, akik közül 2016-ra (a kiskorúakkal folyamatosan bevándorlók által okozott gyermektöbbletet is hozzászámítva) körülbelül 320 fő el fogja érni a bölcsődés, 300 fő az óvodás kort, szintén 300 fő pedig iskolába kerül.

Vonzáskörzeten belüli napi mozgások előrejelzése (bejárás)

Budaörsön oktatási és gyermekintézményeiben jellemzően Biatorbágyról, Érdről, Törökbálintról és Budapestről kell napi bejárással számolni. Az egyéb településekről bejárók összlétszáma nem éri el a kiemelt települések egyikének bejárói létszámát sem. A környező településekről bejárókról részletes kimutatás 2008-ban készül (a táblázat kiemelt sora).

Óvodai és iskolai bejárók száma:

Év	Óvoda (fő)	Iskolai osztály (fő)							
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
2006.	89	65	66	73	53	50	48	50	41
2007.	96	30	71	68	79	57	57	40	53
2008.	113	29	49	86	73	79	64	56	41
2009.	127	39	47	50	80	72	77	58	40
2010.	104	48	43	48	51	78	72	65	54
2011.	124	41	57	53	50	45	70	48	61

A táblázatban nagy mennyiségi ingások figyelhetők meg a 2004., 2005., és 2006. évi iskolába lépők – azaz az 1998 és 2000 között születettek – erőteljesen megugró, majd az ezutáni években ismét visszaeső számában (átlósan kiemelt sorok).

A kritikus éveket megvizsgálva a bejárókat jellemzően kibocsátó települések részéről, látható, hogy 1998 és 2000 között a 0-2 éves korcsoport létszáma e településeken stagnált, vagy éppen kismértékben visszaesett. Ugyanakkor Biatorbágy esetében a vándorlási egyenleg (hosszú stagnálás után) 1998-ban 1,5%-al emelkedik, Törökbálinton egy 3%-os emelkedő szakasz esik erre az időtartamra, Érden pedig 1998-ban kimagasló, 3%-os csúcsot

ér el a vándorlási egyenleg. Ezek alapján valószínűsíthető, hogy a Budaörs gyermek- és oktatási intézményeiben mért bejárói létszám szoros összefüggésben van az „agglomerációs háttérországba” kitelepülő családok számával. Ezeknek az adatoknak a Budaörs intézményeiben történő lecsapódását alátámaszthatja a jól ismert tény, hogy a Budaörsön kívül eső agglomerációs térségbe kiköltözők döntő többségükben megtartották budapesti munkahelyüket, ahová személygépkocsival közelekednek. A befogadó településeket túlnyomó részben csak lakóhelyként használják, azokhoz egyéb módon nem kötődnek, így az intézményrendszerüket sem veszik igénybe (azokban egyébként sem készültek fel a megnövekedett gyermeklétszám befogadására). A budapesti iskolák túlságosan távol vannak és szétszórtak, Budaörs iskolái viszont „városi” iskolák és a budapesti munkahely felé személygépkocsival útbajethetőek. A bejárói létszám fokozatos visszaesése az érintett települések „ébredésének” köszönhető, ahogy bizonyos fáziskéséssel megkísérik intézményrendszerüket a megnövekedett lakosságszámhoz igazítani.

Az említett három évfolyamot különleges helyzete folytán tehát érdemes kiemelni az előrejelzés alapjául szolgáló adatok közül, mint egyedi jelenséget és az egyéb adatokat ettől függetlenül vizsgálni. Ezekből az látható, hogy a kimelt sorok figyelembevételével az **egyed- évfolyamok bejáróinak létszáma jellemzően nőtt**. A növekedés mértéke az 1. osztályban 27%, a 2. osztályban 25%, a 3. osztályban 8%, a 4. osztályban stagnál, az 5. osztályban csökken, a 6. osztályban 3 év alatt 25%-ot ért el, a 7. osztályban 19%, a 8. osztályban 18%-os.

A 2005. évi előrejelzés szerint **Biatorbágyon** az 0-17 éves létszámnövekedése a 2011 és 2016 közötti időszakban a következőképpen fog alakulni:

– 0-2 évesek létszáma:	450-ről 510-re nő	(60 fős növekedés)
– 3-5 évesek létszáma:	500-ről 560-ra nő	(60 fős növekedés)
– 6-9 évesek létszáma:	700-ről 780-ra nő	(80 fős növekedés)
– 10-13 évesek létszáma:	630-ről 830-ra nő	(200 fős növekedés)
–14-17 évesek létszáma:	540-ről 710-re nő	(170 fős növekedés)
Összes növekedés:		570 fő
Ebből a 6-13 éves korosztály létszámnövekedése:		280 fő

Az népesedési adatok ellenőrzése során láttuk, hogy Biatorbágyon a „magas” növekedési változat látszik megvalósulni, ezért a 2005. évi előrebecslés számai továbbra is érvényesek. Az öt év alatt az iskolába lépő 280 fő öt évre egyenletesen elosztott többletlétszáma évenként 56 fő, mely 2 párhuzamos iskolai osztálynak felel meg. A Biatorbágyi Általános Iskola igazgatóságától kapott tájékoztatás szerint az elkövetkező öt évben az iskola terv szerint négy tanteremmel bővül, így– amennyiben a fejlesztések terv szerint megvalósulnak – a tanulói többletlétszámot fogadni tudja. Ez azt jelenti, **hogy Biatorbágy irányából Budaörs felé a jelenleginél nagyobb (268 fő) bejárói létszám nem várható**, a jelenlegi növekedés 5 év alatt megáll és stagnálásba fordul (az óvodai adatokon már jelenleg is erős ingadozás, átlagosan stagnálás figyelhető meg).

A 2005. évi előrejelzés szerint **Törökbálinton** az 0-17 éves korosztály létszámnövekedés a 2011 és 2016 közötti időszakban a következőképpen fog alakulni:

– 0-2 évesek létszáma:	490-ről 540-re nő	(50 fős növekedés)
– 3-5 évesek létszáma:	510-ről 570-re nő	(60 fős növekedés)
– 6-9 évesek létszáma:	740-ről 780-ra nő	(40 fős növekedés)
– 10-13 évesek létszáma:	650-ről 800-ra nő	(150 fős növekedés)
–14-17 évesek létszáma:	600-ről 760-ra nő	(160 fős növekedés)

Összes növekedés: 460 fő

Ebből a **6-13 éves korosztály** létszámnövekedése: **190 fő**

Az népesedési adatok ellenőrzése során láttuk, hogy Törökbálinton az „alacsony” növekedési változat látszik megvalósulni, a mért adatok a becsült adatoktól 3,9%-al elmaradnak. Ez alapján a 6-13 éves korosztály korrigált létszámnövekedése **182 fő**. Az öt év alatt az iskolába lépő 182 fő öt évre egyenletesen elosztott többletlétszáma évenként 36 fő, mely 2 párhuzamos iskolai osztálynak felel meg. A törökbálinti általános iskolai férőhelyszám jelenleg 1670, ez a **férőhelyszám 2011-ben 1457 tanulóval csak 87%-osan kihasznált**. Az évenként várhatóan iskolába lépők száma Törökbálinton csak 2017-ben nem meríti ki a meglévő iskolai férőhelyszámot, ezért kijelenthető, hogy **Törökbálint irányából Budaörs felé a bejárók létszáma a 2011-évinél nem lesz nagyobb..**

Érd esetében az oktatási intézmények fejlesztési lehetőségeinek elemzése jelen tanulmány kereteit meghaladja, ezért az korábban becsült és a ténylegesen mért adatok arányosításával határozzuk meg a várható bejárói létszámot, mely 2008-ban 146 fő tett ki. Érd népességnövekedésének üteme a 2005. évi előrejelzés szerint 2011-re megközelítette volna a 66.000 főt, azonban ténylegesen csak 65.043 főt regisztráltak Érden 2011. január 1-én, ez 1,5%-al marad el a becsléstől.

A 2005. évi előrejelzés szerint **Érden** az 0-17 éves korosztály létszámnövekedés a 2011 és 2016 közötti időszakban a következőképpen fog alakulni:

– 0-2 évesek létszáma:	2.100-ről 2.220-ra nő	(120 fős növekedés)
– 3-5 évesek létszáma:	2.250-ről 2.350-re nő	(100 fős növekedés)
– 6-9 évesek létszáma:	2.950-ről 3.100-ra nő	(150 fős növekedés)
– 10-13 évesek létszáma:	2.950-ről 3.100-ra nő	(150 fős növekedés)
–14-17 évesek létszáma:	3.020-ről 3.100-ra nő	(80 fős növekedés)

Összes növekedés: 600 fő

Ebből a **6-13 éves korosztály** létszámnövekedése: **300 fő**

A becsült és a mért adatok különbsége alapján a 6-13 éves korosztályra vetített korrigált létszámnövekedés **295 fő**. A növekedés 2011 és 2016 között 4,50%. 2011-ben a bejárók száma 250 volt, ezt arányosítva 2016-ra **261 fős bejárói létszámmal** (lényegében stagnáló) számolhatunk.

Urbanisztikai folyamatok, a számított adatok korrekciója

A 2010-es évek várhatóan változást fognak jelenteni a szuburbanizáció eddig töretlennek látszó folyamatában. A városi környezetből való kiköltözés folyamata hosszú távon nem csak az – egyre szélesebb rétegek által felismert – környezeti terhelést fokozza, de gazdasági alapjai is hiányoznak. Az európai – és benne a magyar – gazdasági kilátások az elkövetkező 10 évben lényeges életszínvonal-ugrást nem valószínűsítene, az energiahordozók ára az eddigi árszínvonalat meghaladó szintre emelkedik, a közlekedési nehézségek fokozódnak. Utóbbi különösen igaz a Budaörsi medencére, ahol egy-két évtizede még látszólag korlátlan közlekedési kapacitás állt az ingázók rendelkezésére, de ahol – a budapesti forgalmi helyzettől való közvetlen függősége okán – a legkisebb zavar is exponenciálisan továbbgyűrűző hatással bír.

A szuburbanizáció kezdeti időszakában az agglomerációba kiköltözők gyermekei már a felnőttkor küszöbére érnek, **radikális életvitelváltás következik be** az életükben, kötődésük a nagyvároshoz fokozódik. Mindez – bár a több évtizede beindult folyamatokat nem fordítja más irányba – az eddigi abszolút egyirányú mozgások mellett immár ellentétes mozgásokat is generál, a rendszer színesedik, gazdagodik.

A szuburbanizáció célterületei is módosulnak, a belső gyűrű fokozatosan telítődik és megindul – az eddigiéknél kisebb arányú – vándorlás a szuburbánus gyűrű második vonalai felé. A belső gyűrűben az **eddigi kereslet-alapú területfejlesztést** ennek következtében a **kínálat-alapú területfejlesztés** váltja fel, fokozatosan csökken a népesség beáramlása és az ezáltal generált szaporulat is.

Budaörsön az elkövetkező 10-15 évben az ingatlanfejlesztés koncentrált célterületei a PVCSV – Orco-park, a Terrapark és a Frankhegy, ezeken a területeken – teljes kiépítettségük állapotában – mintegy 2500-2700 lakás felépülése várható. A vizsgált 2011-2016-os időszakra arányosítva ez 800-900 lakás felépítését és 1000-1100 család megjelenését eredményezheti. A vándorlási egyenleg számításából látható, hogy ez megfelel az ott számított 1 950 fő bevándorlószámának. A számított pozitív vándorlási egyenlegnek (2016-ban évi 300 fő alá csökkenő), tehát **a lakóterületi fejlesztések nem szabnak határt**, ez az alacsony ütemű népességnövekedés 2016 után is folytatódhat.

1. sz. összefoglaló táblázat

A helyi természetes szaporulatból és a bevándorlásból adódó létszámadatok a 0-18 éves korosztályra vonatkoztatva

Év	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016		
Összlakosság (fő)	21 700	22 000	22 500	23 000	23 250	23 500	23 700	24 200	24 600	25 200	25 725	26 361	26 998	27 635	28 272	28 894	29 430	29 800	30 200	30 550	30 850	31 150		
Vándorlási egyenleg (fő)	290	480	488	227	250	342	481	481	481	481	450	450	450	400	400	400	400	350	350	300	300	250		
Élvesülések aránya (‰)	9,0	10,0	10,5	9,0	9,0	10,5	11,0	9,5	10,5	10,0	10,5	10,5	11,0	10,5	10	9,5	9,5	9	9,5	10	10	10		
Születések száma (fő)	197	224	236	207	209	246	260	229	258	252	270	276	296	290	282	274	280	268	286	305	308	311		
Halálozások száma (fő)	184	210	224	184	208	188	189	263	196	226	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	-	-	-	-	-		
Korosztályok (betöltött életév szerint)	1	310	310	275	315	300	285	270	310	272	245	300	299*	305*	310	315	300	300	280	275	300	320	325	
	2	-	310	n.a.	n.a.	n.a.	366	223	243	223	272	245	299*	305*	305	310	315	300	300	280	275	300	320	
	3	-	-	310	n.a.	n.a.	240*	225*	234*	245*	268*	300	307	291	305	305	310	315	300	300	280	275	300	
	4	-	-	-	310	n.a.	240*	225*	234*	245*	268*	310	281*	304*	290	305	305	310	315	300	300	280	275	
	5	-	-	-	-	310	240*	225*	234*	245*	268*	270	281*	304*	315	290	305	305	305	310	315	300	300	280
	6	-	-	-	-	-	300	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	285	270	280	315	320	295	305	305	310	315	300	300	
	7	-	-	-	-	-	-	300	n.a.	n.a.	n.a.	320	285	270	280	320	325	295	305	305	310	315	300	
	8	-	-	-	-	-	-	-	300	n.a.	n.a.	275	320	285	270	280	325	330	295	305	305	310	315	
	9	-	-	-	-	-	-	-	-	300	n.a.	320	275	320	285	270	280	330	335	295	305	305	310	
	10	-	-	-	-	-	-	-	-	n.a.	300	310	320	275	320	285	270	280	335	335	295	305	305	
	11	-	-	-	-	-	-	-	-	n.a.	n.a.	295	230	320	275	320	285	270	280	335	335	295	305	
	12	-	-	-	-	-	-	-	-	n.a.	n.a.	n.a.	295	230	320	275	320	285	270	280	335	335	295	
	13	-	-	-	-	-	-	-	-	n.a.	n.a.	n.a.	-	295	230	320	275	320	285	270	280	335	335	
	14	-	-	-	-	-	309	299	297	287	263	n.a.	348	302	295	230	320	275	320	285	270	280	335	
	15	-	-	-	-	-	323*	329*	320*	314*	301*	n.a.	302*	348	300	295	230	320	275	320	285	270	280	
	16	-	-	-	-	-	323*	329*	320*	314*	301*	n.a.	302*	302*	n.a.	300	295	230	320	275	320	285	270	
	17	-	-	-	-	-	323*	329*	320*	314*	301*	n.a.	302*	302*	n.a.	n.a.	300	295	230	320	275	320	285	
	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	300	295	230	320	275	320	
0-2 évesek összesen																		848	841	880	928	956		
3-5 évesek összesen																		925	915	880	855	855		
6-14 évesek összesen																		2 730	2 720	2 750	2 780	2 790		
15-18 évesek összesen																		1120	1145	1200	1 150	1 155		

*– több évjáratra vonatkozó összlétszám, évjáratok számával osztva

kurzív – adatszolgáltatásban nem szereplő, egyéb adatokból számított létszámadat

félkövér – meglévő trendek alapján göngyöltetett számítás

(Az adott évre számított élvesülések számát a lakosság szám és a bevándorlás összegének az élvesülések arányával szorzott értéke adja. A '90-es évek közepéig visszamenőleg látható, hogy az egyes években mért adat nem függ össze szorosan a következő évi, 1. életévüket betöltötték számával, azok tényleges száma a számítási módszerből adódó értéktől mindkét irányban jelentősen eltérhet.)

A 2007-es évtől megfigyelhető trend, hogy az adott évre várható születésszámot a beköltözések következtében a következő évben 1. életévüket betöltött gyermekek száma 15-25 fővel rendre meghaladja. A 2016-ig történő előreszámításnál ezt a trendet változatlanul lehet tekinteni)

2 sz. összefoglaló táblázat

A 2011-2016-os időszakban óvodába és iskolába lépők számának előrejelzése

ÉV	ÓVODA						ÁLTALÁNOS ISKOLA																KÖZÉPISKOLA								Összes változás 2011-2016
	kiscs.		kcs.		nagycs.		1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.		1.		2.		3.		4.		
	H	B	H	B	H	B	H	B	H	B	H	B	H	B	H	B	H	B	H	B	H	B	H	B	H	B	H	B	H	B	
2011.	394	45	352	41	306	37	310	41	289	57	258	53	281	50	260	45	238	70	171	48	169	61	56	52	53	57	49	52	56	52	
2012.	376	48	340	45	310	41	310	61	290	41	261	57	335	53	269	50	225	45	152	70	196	48	65	40	53	52	68	57	43	52	
2013.	376	50	445	48	315	45	312	52	293	52	230	41	335	57	322	53	233	50	144	45	175	70	58	27	89	40	58	52	60	57	
2014.	351	52	340	50	300	48	312	53	295	55	238	57	295	41	322	57	279	53	149	50	165	45	55	39	47	27	68	40	52	52	
2015.	344	53	317	52	300	50	315	49	297	51	238	51	305	53	284	41	279	57	179	53	172	50	57	25	44	39	60	27	60	40	
2016.	332	54	312	53	280	52	315	40	300	45	242	50	305	55	293	60	246	41	179	57	205	53	68	28	46	25	57	39	54	27	
Vált.	-53 fő		-28 fő		-11 fő		-4 fő		+1 fő		-19 fő		+29 fő		+48 fő		-21 fő		+17 fő		+28 fő		-12 fő		-39 fő		-5 fő		-27 fő		-96 fő

H = helyi lakos; B = más településről bejáró

Az intézményeket látogató helyi gyermekek létszámadatainak a 2011. évre vonatkozó sora az Önkormányzat adatszolgáltatásából származik. A létszámadatok további évekre történő továbbszámítása az 1. sz táblázatból az egyes korosztályok összlétszámának és az intézményekben megjelenő gyermeklétszám arányainak megtartásával készült el.

Az óvodások és az általános iskolai tanulók esetében az eddigi trendekből következően az egyes évjáratok elhanyagolható ingadozással megtartották létszámukat, tehát a létszám-előrejelzéskor ezt alapulvéve folytatólagosan, évről-évre előrevetíthetőek a várható csoport- és osztálylétszámok. Az óvodások létszám-előrebecslése az előzőekben számított, a bevándorlás lassulásából következően, 2016-ra mintegy 90 fővel lesz kevesebb a 2011. évinél. Az általános iskolát látogató gyermekek létszáma a 2011-évi adathoz viszonyítva elhanyagolhatóan, 30 fővel nő 2016-ig. E korosztály létszámának egyedüli növekedése a bevándorlás „aranykorában”, a '90-es évek végétől erőteljesen megugró szaporulatra vezethető vissza.

Az általános iskolai bejárás enyhén csökkenő tendenciát mutat, a 2008-as 477-főről 2011-re 425 főre csökkent és 2016-ban várhatóan **400 főnél stabilizálódik**, ezért a köztes években egyenletesen csökkenő köztes értékekkel számítottuk a bejárói létszámot. A bejárói csökkenés világos oka a bejárókat kibocsátó településeken a budaörsi fejlesztéseket lakosságáram arányában meghaladó méretű, erőteljes intézményfejlesztés.

A 14-18 éves (középfiskolás) korosztály előrebecslése egyrészt a az általános iskolából középfiskolába kerülő korosztály továbbtanulási hajlandóságának arányos továbbszámításával, másrészt a bevándorlás csökkenése okozta fogyás adott korosztályra vonatkozó adataival készült, az 1. sz. táblázat e korosztályra vonatkozó adataiból. A 2011-es 427 fős létszám öt év alatt folyamatosan nő, 2013-tól meredekebben, évi közel 60 fővel, 2016-ban összesen 226 fős növekedéssel eléri a **653 főt**. Ez a szám meghaladja a bevándorlás által generált, 2011-16-os időszakra számított 200 fős növekedést, mely alapján erre az évre **577 fős** középfiskolai összlétszám kalkulálható. A tényleges létszám tehát **577 és 653 között** áll be 2016-ban. A különbség a bejárói létszám relatív növekedésére vezethető vissza, középfiskola ugyanis a bejárókat kibocsátó településeken jellemzően nincsen, így a **magasabb létszámadatok bekövetkezése valószínűbb**.